

Tilskuddsordning for integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd 2018

1. Innledning

Rundskrivet er utarbeidet av IMDi og er basert på regelverk fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet 19. desember 2017, med grunnlag i Stortingets budsjettvedtak av 18. desember 2017 og Prop. 1 S (2017-2018) kap. 496, post 60.

Tilskuddsordningen forvaltes av IMDi.

2. Mål for ordningen

Integreringstilskuddet skal bidra til rask bosetting, og gi en rimelig dekning av kommunenes gjennomsnittlige merutgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de neste fire årene.

Tilskuddet skal bidra til at kommunene gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktingene snarest mulig får arbeid og kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet.

2.1. Målgruppe

Personer som har fått innvilget beskyttelse med flyktningstatus (asyl) i Norge, personer som har fått oppholdstillatelse på humanitært grunnlag etter utlendingsloven på grunnlag av søknad om asyl og personer som har fått kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon, samt overføringsflyktninger med innreisestillatelse som bor i en kommune. Tillatelsen må danne grunnlag for permanent opphold og fornyelse.

I tillegg utbetales det integreringstilskudd for de som innvilges familieinnvandring med gruppene nevnt ovenfor, både de som kommer til Norge samtidig med hovedperson og de som får familieinnvandring på et senere tidspunkt. Tillatelsen må danne grunnlag for permanent opphold og fornyelse. For familiegjenforente med personer som har opphold på humanitært grunnlag, får kommunene utbetalt integreringstilskudd i tre år.

Fra 2. februar 2017 kan enslige mindreårige flyktninger med begrenset oppholdstillatelse i påvente av dokumentert identitet, jf. utlendingslovens § 38, 5. ledd og utlendingsforskriftens § 8-12, bosettes etter førstegangs fornyelse og deretter fra mai etter førstegangs vedtak om opphold. Disse omfattes av målgruppen for integreringstilskudd.

Personer som fra og med 1. juli 2011 har fått opphold på grunnlag av mishandling i samlivsforhold, eller fordi de ikke kan returnere til hjemlandet på grunn av sosiale eller kulturelle forhold, eller fordi de har vært utsatt for tvangsekteskap, vil være omfattet av rett og plikt til introduksjonsprogram, og dermed også utløse integreringstilskudd.

Barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune ble fra 2011 omfattet av målgruppen for integreringstilskudd. Ordningen gjelder bare i tilfeller der mor er bosatt etter avtale mellom kommunen og IMDi etter 1.1.2011.

I enkelte tilfeller og når særlige grunner taler for det, kan integreringstilskudd utbetales for personer som bosettes fra mottak selv om de ikke har oppholdstillatelse på grunnlag av søknad om asyl, er

overføringsflyktninger eller har fått innvilget kollektiv beskyttelse. En forutsetning er at de blir bosatt etter avtale med kommunen.

3. Tildelingskriterier

3.1. Inngangskriterier

Kommuner som har personer i målgruppen for integreringstilskudd kan søke om tilskudd.

3.2. Kriterier for bruk av tilskudd

Integreringstilskuddet blir utbetalt uavhengig av hvilke behov den enkelte flyktning måtte ha for oppfølging, tiltak og tilrettelegging i kommunen.

Integreringstilskuddet er blant annet med på å finansiere introduksjonsprogrammet til kommunene sammen med tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere kap. 497, post 60.

Integreringstilskuddet er ment å finansiere kommunenes gjennomsnittlige merutgifter til blant annet:

- innvandrers- og flyktningkontortjenester
- bolig- og boligadministrasjonstjenester
- introduksjonsprogram/introduksjonsstønad
- sysselsettingstiltak
- yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- sosialkontor/sosialtjenester
- barn- og ungdomsvernstjenester
- tolketjenester
- barnehagetjenester
- integreringstiltak i grunnskolen
- utgifter til den kommunale helsetjenesten
- kultur og ungdomstiltak
- utgifter til den kommunale helsetjenesten
- omsorg for personer med rusproblemer
- støttekontakt

3.3. Vurderingskriterier

Integreringstilskuddsordningen omfatter tilskudd for År-1, tilskudd for År 2-5, ekstra engangstilskudd for personer over 60 år (eldretilskudd), ekstra engangstilskudd for barn 0-5 år (barnehagetilskudd) og ekstratilskudd ved bosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemninger og/eller atferdsvansker (se eget regelverk).

Alle kommuner som bosetter flyktninger får tilskudd etter samme satsstruktur og nivå. Kommunene får et høyere År-1 tilskudd for enslige voksne.

Stortinget har fastsatt følgende satser for tilskudd i 2018:

	Bosettingsår	
Integreringstilskudd	År 1 (2018)	237 000 kroner (enslige voksne)
	År 1 (2018)	187 000 kroner (voksne)*
	År 1 (2018)	187 000 kroner (enslige mindreårige)**
	År 1 (2018)	187 000 kroner (barn)*
	År 2 (2017)	239 000 kroner
	År 3 (2016)	171 000 kroner
	År 4 (2015)	85 500 kroner
	År 5 (2014)	71 600 kroner
Barnehagetilskudd	År 1 (2018)	25 800 kroner (engangstilskudd)
Eldretilskudd	År 1 (2018)	167 600 kroner (engangstilskudd)

* Personer regnes som voksne fra og med det året de fyller 18 år.

** Enslige mindreårige flyktninger utløser integreringstilskudd År-1 med sats for enslige mindreårige flyktninger. Dette gjelder også enslige mindreårige flyktninger som har fylt 18 år ved bosetting.

3.4. Utbetaling av tilskudd

3.4.1 Integreringstilskudd År-1

Med År-1 menes året for første bosetting av asylsøkere som har fått oppholdstillatelse.

- *Enkelte asylsøkere kan av spesielle grunner innvilges alternativ mottaksplass før oppholdstillatelse er gitt. I slike tilfeller er det året for førstegangs oppholdstillatelse som regnes som År-1.*
- *Første bosettingsår for personer som før de ankommer landet har fått familieinnvandring med person i Norge som har beskyttelse, er overføringsflyktning eller har oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.*
- *Hovedregelen er at søknad om familieinnvandring skal innvilges før familien kommer til Norge. I enkelte tilfeller kommer familien til landet før søknaden om familieinnvandring er innvilget. I disse tilfellene er det året for innvilgelse som gjelder som År-1.*
- *For personer som får innvilget opphold på humanitært grunnlag eller får beskyttelse, vil dato for førstegangsbosetting i en kommune legges til grunn for utbetaling av integreringstilskudd År-1. De som senere får innvilget familieinnvandring med disse gruppene, utløser integreringstilskudd År-1 i forhold til førstegangs oppholdstillatelse ved ankomst til kommunen.*

3.4.2 Integreringstilskudd År 2-5

Integreringstilskudd År 2-5 omfatter personer som har utløst integreringstilskudd for År-1 i 2014-2017.

Tilskuddet utbetales på grunnlag av samkjøring mellom Datasystem for utlendings- og flyktningssaker (DUF) og Det sentrale folkeregisteret (DSF). DUF viser hvem som er registrert bosatt i det enkelte år, mens DSF gir en oversikt over hvor disse personene er registrert pr. 1.1.2018. En viktig forutsetning for at integreringstilskuddet for en person skal bli utbetalt til riktig kommune, er at det er sendt melding til folkeregisteret om at personen er bosatt i kommunen.

Den kommune hvor personene er registrert bosatt pr. 1.1.2018 vil få utbetalt integreringstilskudd for 2018.

DSF benytter både flyttedato og registreringsdato. Det kan derfor forekomme at en person har flyttet i 2017, men at flyttingen først blir registrert i 2018. I slike tilfeller vil fraflyttingskommunen få utbetalt beløpet i terminutbetalingene, siden flyttingen ennå ikke var registrert pr. 1.1.2018. I de tilfeller der det er klart av flyttingen skjedde før årsskiftet, skal fraflyttingskommunen overføre hele integreringstilskuddet for 2018 til tilflyttingskommunen.

Hvis en person har flyttet til en annen kommune, er hovedregelen at det ikke er nødvendig å melde fra om dette. Når tilflyttingskommunen sender inn korrigeringskrav for vedkommende, vil IMDi opplyse hvilken fraflyttingskommune som har mottatt beløpet. De berørte kommuner er deretter ansvarlig for å foreta et økonomisk oppgjør seg imellom, se pkt. 3.4.8 «Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting».

Tilskuddet for 2018 blir utbetalt i fire terminer. En fjerdedel av tilskuddet for personene på listen fra DSF blir utbetalt medio mars, medio juni, medio september og ultimo november.

3.4.3 Barnehagetilskudd, engangstilskudd for barn 0-5 år

Tilskuddet er et engangstilskudd per barn i aldersgruppen 0-5 år som omfattes av integreringstilskuddsordningen. For 2018 vil barn født 1.1.2013 eller senere og som bosettes i kommunen i 2018, utløse tilskuddet. Tilskuddet utbetales samtidig med integreringstilskudd År-1. Tilskuddet skal bidra til særskilt tilrettelegging i barnehage for nyankomne flyktninger, for eksempel med tospråklige assistenter.

Engangstilskuddet omfatter også barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune.

3.4.4 Ekstra engangstilskudd for personer over 60 år

Tilskuddet er et engangstilskudd for personer som har fylt 60 år ved bosetting i 2018. Tilskuddet utbetales samtidig med integreringstilskudd År-1.

3.4.5 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger mottar i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet et særskilt tilskudd for enslige mindreårige.

Særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger differensieres etter bosettingstidspunktet i bosettingsåret (År-1). Tilskudd for etterfølgende år utbetales i sin helhet ut det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Enslige mindreårige flyktninger som fyller 18 år ved bosetting utløser integreringstilskudd med sats for enslige mindreårige.

Det vises til rundskriv 02/2018 for denne ordningen.

3.4.6 Ekstratilskudd ved bosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemninger og/eller atferdsvansker

Ved bosetting av flyktninger med alvorlige, kjente funksjonshemninger og/eller atferdsvansker kan kommunene få ekstratilskudd på grunnlag av dokumenterte behov.

Det vises til rundskriv 05/2018 for denne ordningen.

3.4.7 Integreringstilskudd for barn etter omsorgsovertakelse

Barneverntjenesten kan i noen tilfeller treffe vedtak om plassering i institusjon eller fosterhjem etter barnevernloven i en annen kommune enn der barnet ble bosatt. Dersom en annen kommune enn bostedskommunen har omsorgen og bærer utgiftene knyttet til omsorgstiltaket, vil kommunen som har omsorgsansvaret ha krav på å få hele integreringstilskuddet.

I slike tilfeller må IMDi informeres om hvilken kommune som har kostandene, og den automatiske utbetalingen av tilskuddene til bostedskommunen stoppes. Det skal inngås en skriftlig avtale mellom kommunene hvor det framkommer hvilken kommune som har kostnadene og skal motta tilskuddet. Kommunen som har kostandene må hvert år søke IMDi om tilskuddet innen utgangen av februar måned, og kopi av avtalen mellom kommunene må legges ved søknaden. Hvis tilskuddene er utbetalt til

bostedskommunen, kan kommunen som har omsorgen og kostnadene kreve å få hele tilskuddet overført fra bostedskommunen.

3.4.8 Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting

Dersom en person som er i målgruppen for tilskuddet flytter mellom kommuner i tilskuddsåret, må personen melde fra om flytting til Skattekontoret for at adressen skal oppdateres i Det sentrale folkeregisteret (DSF). Personer er pliktig å melde adresseendringen innen åtte dager etter flytting, jf. Folkeregisterloven § 6-1.

Følgende firedelte ordning gjelder for deling av integreringstilskuddet i flytteåret:

Tabell I Flytting i tiden	Andel av integreringstilskuddet i flytteåret	
	Fraflyttingskommune	Tilflyttingskommune
01.01. - 31.03.	1/8	7/8
01.04. - 30.06.	3/8	5/8
01.07. - 30.09.	5/8	3/8
01.10. - 31.12.	7/8	1/8

Unntak fra ovennevnte regel om firedeling: Hvis en person blir førstegangsbosatt i en kommune i annet halvår 2018 og flytter videre til en ny kommune innen årsskiftet, skal de to kommunene dele integreringstilskuddet for År-1 likt mellom seg.

Dersom flytting skjer innen ett år etter at en person ble førstegangsbosatt og det er utbetalt ekstra engangstilskudd på grunn av at personen er over 60 år, skal fraflyttingskommunen og tilflyttingskommunen dele tilskuddet mellom seg etter følgende delingsnøkkel:

Tabell II Flytting etter førstegangs- bosetting	Andel av eldretilskudd	
	Fraflyttings- kommune	Tilflyttings- kommune
Innen 3 mnd.	1/8	7/8
Etter 3, innen 6 mnd.	3/8	5/8
Etter 6, innen 9 mnd.	5/8	3/8
Etter 9, innen 12 mnd.	7/8	1/8

3.4.8.1 Tvist om deling av tilskudd ved flytting

Hvis det oppstår tvister om deling av tilskudd mellom kommuner, er det IMDi som avgjør disse. I de tilfellene det er uenighet mellom fraflyttingskommune og tilflyttingskommune om hvilken kommune som er

ansvarlig bostedskommune i et tidsrom, er det Fylkesmannen som avgjør dette etter Lov om sosiale tjenester. IMDi vil legge denne avgjørelsen til grunn for deling av tilskuddet.

3.4.9 Dødsfall, tilbakevending eller reise fra landet av andre grunner

Ved dødsfall og tilbakevending til hjemlandet eller reise fra landet av andre grunner, utbetales tilskudd til bosettingskommunen til og med påfølgende termin. Utbetaling av tilskuddet stoppes deretter.

3.4.10 Tilbakevendte som kommer tilbake til Norge

Dersom en flyktning eller person med opphold på humanitært grunnlag vender tilbake til hjemlandet, vil vedkommende i henhold til utlendingsloven ha mulighet til å komme tilbake til Norge så lenge personen har en gyldig tillatelse. Ved gjeninnreise til Norge innenfor den fastsatte fristen (eller eventuelt på grunnlag av ny oppholdstillatelse), vil kommunen igjen få utbetalt integreringstilskudd. Det vil bli utbetalt integreringstilskudd for den tiden personen reelt er bosatt, men ikke for mer enn totalt 5 år. Totalsummen for 5-årsperioden kan ikke overskrides.

3.4.11 Personer som flytter inn i mottak etter å ha vært bosatt i en kommune

Dersom en person flytter inn i mottak igjen etter å ha vært bosatt i en kommune, stanses integreringstilskuddet fra og med kvartalet etter at han flyttet inn i mottak. Dersom personen bosettes på nytt, vil tilskuddsordningen igjen bli gjort gjeldende. Tilskuddet blir reaktivert fra der det ble stoppet, og gjeldende beløp for året blir utbetalt. Hovedprinsippet er at det blir utbetalt integreringstilskudd for den tiden personen reelt er bosatt, men ikke for mer enn totalt 5 år.

3.4.12 Presiseringer og definisjoner

Enslige voksne

Med enslige voksne menes personer uten familie som bosettes alene i egen boenhet. Voksne personer som bosettes sammen med andre familiemedlemmer i én og samme boenhet, er ikke å anse som enslige voksne når det gjelder utbetaling av integreringstilskudd. Dette gjelder også enslige voksne søsken som blir bosatt i samme bokollektiv samt samboere/partnere som bosettes i sammen boenhet.

Familieinnvandring

En forutsetning for at familieinnvandrede skal utløse integreringstilskudd er at herboende (den som bor her) har flyktningstatus eller opphold på humanitært grunnlag. Ved familieinnvandring må herboende ikke ha lengre botid enn at personen fortsatt omfattes av integreringstilskuddsordningen, vanligvis fem år etter herboendes førstegangsbosetting, for at familieinnvandring skal omfattes av integreringstilskuddsordningen. Det er søknadstidspunktet for den saken hvor familieinnvandring innvilges, som legges til grunn ved beregning av tidsfristen.

Personer som får vedtak om familieinnvandring med en person som har opphold på humanitært grunnlag, utløser integreringstilskudd i tre år. Ordningen med integreringstilskudd i tre år omfatter bare personer som det søkes familieinnvandring for etter at hovedpersonen har fått innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse på humanitært grunnlag. Regelen har således ikke betydning for situasjoner der familien ankommer landet samtidig, eller i perioden før hovedpersonen har fått innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse, og familieinnvandring innvilges samtidig med hovedpersonens oppholds- eller arbeidstillatelse.

Det utbetales ikke integreringstilskudd for familieinnvandring:

- hvis herboende er norsk eller nordisk statsborger når det søkes om familieinnvandring
- hvis herboende er norsk eller nordisk statsborger på vedtakstidspunktet for familieinnvandring
- for personer som får vedtak om familieinnvandring med person som selv kom til Norge på familieinnvandring
- hvis personen har fått midlertidig oppholdstillatelse som ikke kan fornyes, og som ikke gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse

I de tilfellene familieinnvandrede personer senere får en oppholdstillatelse som gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse, kan integreringstilskudd utløses.

4. Kunngjøring

Tilskuddsordningen kunngjøres på IMDi's nettside, og departementets nettside for tilskuddordninger (Hurtigvalg – Tilskudd fra JD).

5. Oppfølging og kontroll

5.1. Krav til søknadens innhold og form

Søknad om integreringstilskudd må inneholde følgende opplysninger:

- Kommunens navn, kommunenummer og postadresse
- Telefonnummer og e-postadresse til saksbehandler
- Kontonummer for utbetaling av tilskudd
- DUF-nr., navn og fødselsdato for hver person det søkes tilskudd for

Søknaden signeres av kommunens representant og sendes på papir per post.

Søknadskjema er tilgjengelig på www.imdi.no

5.1.1 Integreringstilskudd År-1, barnehagetilskudd og eldretilskudd

Integreringstilskudd År-1, barnehagetilskudd og eldretilskudd utløses etter søknad fra kommunen. Søknadskjema for «År-1 krav» benyttes. Søknaden kan ikke sendes som faktura.

Søknadsfrist er fortløpende etter bosetting eller ankomst til kommunen. Tildeling av tilskudd skjer fortløpende etter mottak av søknad.

Ved søknad om integreringstilskudd År-1 for familieinnvandrede med overføringsflyktinger, personer som har fått beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag, er det viktig at det også opplyses hvem de nyankomne gjenforenes med. Dette gjøres ved at herboende føres på listen med 0 i beløpsfeltet.

5.1.2 Integreringstilskudd År 2-5 og korrigeringskrav

Kommunene mottar lister over de personene som ifølge DSF er bosatt i den enkelte kommune ved de fire terminutbetalingene for integreringstilskudd År 2-5. Disse listene er utgangspunkt for beregning av integreringstilskudd for personer som ble bosatt i 2014, 2015, 2016 og 2017. Kommunene må gjennomgå listene og sende eventuelle korrigeringskrav på skjema «Korrigeringskrav År 2-5».

Korrigeringskrav skal inneholde krav for personer som faktisk er bosatt i kommunen, men som ikke står på DSF-listen. Kommunen skal også rapportere personer som står på DSF-listen, og som kommunen dermed får

utbetalt tilskudd for, men som ikke oppholdt seg i kommunen pr. 1.1.2018; enten fordi de har reist ut av landet, er døde eller er ukjente for kommunen.

Kommunen skal kontrollere DSF-listene og sende inn eventuelle korrigeringskrav så snart som mulig. Korrigeringskravene vil bli behandlet forløpende. Kommunene kan ikke regne med å få ferdigbehandlet sine korrigeringskrav i 2018 hvis IMDi mottar dem etter 1. oktober.

5.2. Rapporteringskrav og kontroll

Kommunene skal ikke legge frem særskilt regnskap og rapport for bruk av integreringstilskuddet. Siden kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger gjennomføres årlig av et beregningsutvalg hvor både staten og kommunesektoren er representert.

IMDi og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. Stortingets bevilgningsreglementet § 10, 2. ledd og Riksrevisjonslovens § 12, 3. ledd.

6. Klagebehandling

IMDis tildeling og eventuelt krav om tilbakebetaling av tilskudd, er ikke å regne som enkeltvedtak i henhold til definisjonen i forvaltningsloven (fvl) § 2, 1. ledd, bokstav b. Kommunene har derfor ikke klageadgang på IMDis vedtak om tildeling eller tilbakebetaling av tilskudd jf. fvl § § 3, 1. ledd og 28. For øvrig gjelder forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

7. Foreldelsesfrist

Den alminnelige foreldelsesfrist er tre år regnet fra den dag da fordringshaveren tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse, eller i forhold til utbetaling av integreringstilskudd, fra det tidspunkt kommunen tidligst har rett til å kreve tilskuddet utbetalt, jf. foreldelsesloven § § 2 og 3.

8. Kontaktpersoner

Spørsmål vedrørende integreringstilskudd kan rettes til:

- Veslemøy Standnes, tlf. 97 00 29 40
- Hanne Hansen Alsaker, tlf. 40 62 48 00
- Pauliina T. Brynildsen, tlf. 40 60 07 14

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Ragnhild Dugstad
avdelingsdirektør

Henrik Cafer Cenar
økonomi- og tilskuddssjef